

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.

Pe un jumz. . 12 "

Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.

Pentru România și :

America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-

mânia și străinătate pe

an 40 franci.

TRIBUNA

 REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2-3.

 INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

 Manuscripte nu se ina-
polază.

 Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Două opreliști.

Din Cluj primim o scrisoare scurtă, dar laconică, în care ni-se spune că rectorul universității de acolo, conformându-se unei ordonanțe a ministrului Apponyi, a afișat pe pereții universității un ordin, amenințând cu »urmări grave« pe studenții cari vor cuteza să ia parte la cursurile de vară din Vălenii de Munte. În acelaș ucuz rectorul oprește și participarea studenților la congresul din Iași, care se va ține în jumătatea a doua a lunii August.

Cunoscând spiritul de neagră intoleranță, care determină toate faptele acestui odios farsor internațional și știind dinainte, că toți profesorii unguri, în vreme ce își asumă în chip frivol atribuțiile »omului de știință«, sunt unelte aservite cu totul unghurizării cu forța, — opreliștea rectorului dela universitatea din Cluj n'a surprins pe studenții români și nu va surprinde desigur nici pe marele public românesc.

Fanaticul Apponyi, a cărui personalitate va arunca umbra cea mai neagră asupra istoriei culturale a vremilor de zi, trebuia să fie nu numai consecvent politicii de intoleranță, preconizată de înaintașii săi, ci ca idol al demenței șoviniste, trebuia să pozeze în atitudinea și mai strașnică înaintea opiniei publice maghiare, amenințându-ne cu toate prilejurile cu fulgerile puterii de stat ca un al doilea neimpăcat *Juppiter tonans*.

Ne aducem aminte de nenumăratele suferințe, de multele prigoniri îndurate de stu-

dențimea română, dela restaurarea constituției »liberale« și până azi. Ne sună și azi în urechi strigătul de nobilă revoltă sufletească a poetului Eminescu, din timpul marelui serbări românești dela Putna; rînd pe rînd răsar în amintirea noastră clipele de dureri înăbușite, de avânturi stavilite, clipe când au sîngerat ca și astăzi inimile studenților români, rănite în sentimentul lor cel mai sfînt, în dragostea lor de limbă și de neam. Intr'un rînd temeritatea cu care s'a jignit seninul ideal al societății studențești »Corda Fratres« de către autoritățile instrucțiunii publice din Ungaria, a zădărnicit ținerea congresului acestei societăți la Budapesta. Un sentiment de aversiune s'a resimțit atunci în toată Europa împotriva unghurilor. Mai anii trecuți o opreliște izvorâtă din aceleași sentimente austere a împiedicat pe studenții români de-a lua parte la marelui serbări organizate cu prilejul împlinirii celui de al 4-lea veac dela moartea lui Ștefan cel Mare, erou! tuturor românilor. Nesfârșit e șirul șicanelor, intimidărilor și greutăților ce le fac studenților noștri rectorii universităților și ai academiilor din Ungaria, în timpul celor patru ani, câți trebuie să urmeze la aceste pepiniere ale culturii unghurești.

Se pare însă că sub regimul lui Apponyi studenților români li-se făuresc obezi mai barbare decât chiar și până acuma. În extazul pornirilor sale șoviniste, acest funest bărbat de stat al unghurilor, care zisese cu atîta expectorare la inaugurarea statuiei regelui Matia în Cluj, că, acest rege de ori-

gine român, e așezat acolo în bătaia valurilor dușmane ca să pareze atacul spadei lui Mihai Bravul, care e îndreptată asupra Ardealului de dinaintea universității din București, — în pornirile sale delirante, acest neimpăcat dușman al neamului românesc, crede acum să preschimbe șirul Carpaților în ziduri ale temniței culturii unghurești. În această temniță largă cât ține cuprinsul Carpaților vrea el să mărginească libertatea individuală, libertatea de convingeri și libertatea conștiinței studenților români.

Presa unghurească, în frunte cu imperia- lista, inspirată de d. Apponyi, începuse încă anul trecut campania împotriva cursurilor de vară dela Vălenii de Munte. Se agitase pe întreaga claviatură a acestei prese servite »primejdia« ce vine de peste Buceci și dacă, fiind în vilegiatură, contele Apponyi a întrelăsat să-și publice ordonanța anul trecut, o face aceasta acum, desigur în gradul suprem rău intenționat, împotriva studenților. Și nu putea trece cu vederea, de sine înțeles, nici congresul studențesc dela Iași.

Studenții români însă vor ști cum să respecte opreliștea dlui Apponyi. Dacă nu vor putea trimite delegațiuni, ei vor merge ca particulari și suntem siguri, că »Uniu- nea studenților români«, care s'a dovedit o societate bine organizată și disciplinată în serviciul frumosului ideal ce trebuie să plutească înaintea noastră a tuturor, va găsi mijloace pentru a eluda intențiunile d-lui Apponyi. Iar dacă însuflețirea săracă

POIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Moartea și nenorocitul.

(Fabulă de La Fontaine. — Traducere liberă).

Un tăietor de lemne venea dela pădure :
Și, subț povara vîrstei și-a vreascurilor, biet,
Incovoiat de spate, gemînd, pășea încet,
S'ajungă în coliba-i înaintea serei sure.
Dar, prididit de-atîtea strădanii și durere,
El sarcina și asvirle în drum, și se gândi:
De când pămîntul ăsta și soarele 'l zări,
Avut a el vr'odată o clipă de plăcere?

E altul mai calic ca el?

Adesea n'are pîne, odihnă niciodată ;
Nevasta și copiii, și biruri și armată,
Un creditor în veci rebel...

Chemă deci Moartea. Moartea sosi grăbit și
l'ntreabă :

— De ce mă chemi, creștine? Cu mine ce ai
[treabă?

— Eu te-am chemat?!... Așa e... uitasem...
[Mai nimic :

Ajută-mi iar povara în cărcă s'o ridic!

Mormîntul lecuiește toate ;
Dar unde-om sta, să nu cărcnim,
Să suferim pe cât se poate, —
Mai bine decât să murim!

(>Viața Rom.<)

Gheorghe Ranetti.

Scrisoare din Paris.

Parizienii. — Un actor și papa dela Roma. — Alege- rile dela Academia franceză. — În pădure. — Un cimitir uitat...

Parisul e orașul care și trăiește viața clipă cu clipă, într'o goană veșnică, într'o veșnică ener- vare. Aci, vo bele de spirit plutesc în aer, oamenii sunt mlădioși, plini de vioiciune, femeile sunt grațioase și mai liberale ca aiurea. Viața de bu- levarde, viața de taverne — celebrele taverne — amestecă pe ministrul cu joben strălucitor, ca și pe lucrătorul inteligent, cu șapca pe-o sprînceană. O glumă bună își deschide ușa celui mai grav personaj și face pe bătrînul demnitar să rîdă ca un copil. La Paris se nasc ori își fac educația oamenii cari uimesc prin agerimea lor. Cine n'a auzit de Frizzo Fregoli, celebru »transformato- < ; — italian, cel care joacă singur, o piesă de zece persoane, omul cu douăzeci de glasuri și patru- zeci de fizionomii? Dacă nu prin naștere, dar prin educație, Fregoli e tipul parizianului vesel, sprinten, cam impertinent, spiritual în totdeauna, parizianul pe care nu-l înfricoșează criticul literar, nici Abdul Hamid și nici chiar papa dela Roma.

Mă mir că nu v'a scris încă corespondentul dela Roma, ce-a făcut zilele trecute și acolo, ami- cul Frizzo. S'a apucat să invite pe toți marii tartori dela Vatican, ca să le arete ce știe face. S'a dat peste cap, s'a răsucit într'un picior, a făcut ca cocoșii, s'a îmbrăcat în rochii de ba- lelistă și a dansat în lumini feerice, dansuri ser- pentine. Cardinali cu tichie și cu mustățile rase s'au minunat, au bătut din palme, și au dat fuga

la tartorul cel mare, Papa Piu X, să-i spuie ce-au văzut. Papa s'a minunat și el. A trimis să-l cheme pe Fregoli.

— Bravo domnule, ai speriat lumea ! De ieri, cardinalii nu vorbesc decât de d-ta... În tot Va- ticanul, numai de drăciile d-tale e vorba...

— Sărut mâna, Prea Sîinte, regret că n'a fost și Sfinția-Voastră să mă vadă ! răspunse Frizzo înclinându-se șiret.

— De ! Mi-ar fi părut bine să fiu și eu acolo, dar... și papa își duse degetul arătător la buze, ca și cum ar fi spus : Nu se poate.

De obicei, înaltul prelat nu prea stă de vorbă mult cu cei pe cari îi primește în audiență. Dar cu Frizzo se vedea că-i plăcea să vorbească, de- oarece l-a ținut acolo un ceas întreg, întrebându-l toate celea și la urmă, interesându-se de viito- rul său.

— Acum p'ec în America... răspunse Fregoli — și stau acolo doi ani.

— O, răspunse papa, atunci am să te revăd !...

— Cum veți binevoi !... și retrăgându-se încet, Fregoli scoase o cutiuță neagră din buzunar, o îndreptă spre Piu X și-i trase o fotografie...

...Mai strașnică reclamă pentru americani nu se putea !

Recenta alegere la Academia franceză, a lui Marcel Prévost a făcut mult șgomot. Naționalității s'au indignat (se știe că Prévost a fost de par- tea lui Dreyfus, pe vremea celebrului proces) și l-au numit pe noul ales al Academiei, »o rușine a acestui înalt institut«, l-au numit »pornograf«

de până acuma n'a fost pentru ei un mobil destul de puternic întru a-i face să participe la cursurile din Văleni, — în urma opreliștei d-lui Apponyi, ei vor simți cum crește o legitimă îndârjire în sufletele lor și vor merge cu toții să-și scalde inima și mintea în izvorul îmbelșugat și limpede al culturii românești, înțelegând de-acum rostul mare al acestor scopuri, care este unitatea culturală a tuturor românilor.

Tinerimea trebuie să se pătrundă de aspirațiile neamului în măsura entuziasmului ei virgin, a toate cuprinzător. Și când, rând pe rând se sting luminătorii noștri din generația veche, când golul și desolarea crește mereu în urma lor, tinerii noștri să facă în adâncul inimei lor sfântă și mare făgăduință de a se face vrednici urmași lor — și mai ales azi când ceața culturii străine cade tot mai deasă asupra poporului românesc din Ungaria.

M. Sa împăratul cătra baronul Fejérváry. Ieri a fost aniversara de 50 de ani ai luptei dela Solferino (San-Martino). Generalul Fejérváry, care s'a distins prin vitejie deosebită în lupta aceea a fost atunci decorat cu marele cordon al ordinului Terezian. M. Sa împăratul a adresat ieri generalului un autograf în care amintește marile merite ale generalului și îi comunică că îi conferă briliantele la marele cordon al aceluși ordin. M. Sa îl asigură pe Fejérváry de bunăvoința și grația sa nestrămutată.

Generalul Fejérváry se afle, cum am arătat la Viena ca oaspete al M. Sale. Toți marii domnitori ai curții, precum și generalii din Viena au prezintat felicitările lor viteazului cavalier al ordinului Terezian.

Seara s'a dat un dîneu de gală la curte, la care M. Sa împăratul a ridicat un toast în onoarea generalului, felicitându-l pentru vitejia lui. Generalul Fejérváry a mulțumit emoționat închinându-se de trei ori înaintea Suveranului.

Înapoiindu-se în apartamentele sale, baronul Fejérváry a găsit o surpriză: un aranjament de flori imitând marele cordon al ordinului ce poartă.

Azi generalul s'a înapoiat la Budapesta.

Perechea Regală românească la Ischl. Din Ischl reședința de vară a împăratului se vestește că vara asta perechea regală românească va face acolo M. Sale o vizită. Timpul vizitei se va fixa pe a doua jumătate a lunii lui August. Dacă însă starea sănătății Regelui Carol nu-i va îngădui călătoria aceasta, în locul Suveranului va merge A. S. R. prințul moștenitor Ferdinand la Ischl care va pleca pe urmă la Tarvis unde va participa la vinătoarea de curte a Regelui Saxoniei. În cazul că Regele Carol va merge la Ischl va pleca de acolo la Wiesbaden pe timp de mai multe săptămâni.

Alegerea delegațiunii austriace se va face peste puține zile. Pentru Bucovina se va alege de data asta un delegat român.

Recunoașterea Islamului în Austria. Guvernul austriac a prezentat în camera seniorilor un proiect de lege asupra recunoașterii islamului ca societate religioasă în Austria. Se acordă dreptul de autonomie noii religii, dar numai sub supraveghierea statului.

Liga Culturală cătra medicii români. În numele Ligii Culturale secretarul ei general d. N. Iorga a adresat o scrisoare cătra d. Dr. Toma Ionescu din care reproducem următorul pasaj.

Stimate d-le coleg,

»Secretariul general al »Ligei Culturale« crede că răspunde sentimentelor tuturor colegilor săi din comitetul central, pe cari împrejurări deosebite i-au împiedecat de a se aduna, mulțumind prin dv. întregului »Comitet național pentru participarea la congresul medical din Budapesta«, care a dat glas indignării românilor din regat pentru nedrepte prigoniri ce îndrăznesc să atingă și femeile când își fac datoria cătra neam, apărând, în graiul lui, sufletul național însuș, care e al nostru, ca și al românilor de peste hotare.»

Cât pentru rest, nu-l supunem aprecierii »binevoitoare« a dlui procuror.

și au contestat meritele sale literare. Academia se democratizează și ea. Un discurs ca cel al dlui Duiliu Zamfirescu de pildă, n'ar fi fost ascultat până la sfârșit. Elementul democratic care a cucerit Franța, pătrunde acum și în Academie. Alegerile de noui membri, sunt aproape niște lupte electorale, în care nu joacă rol, în primul rând, valoarea literară a unui candidat, ci situația sa politică. Din motive politice n'a fost ales Porto-Riche (cel mai mare autor dramatic de azi) la Academie, și a fost preferat Brioux.

Câte insistențe, câte intervenții, câte vizite până să primești votul unui membru!... Se povestesc anecdote din candidatura de mai acum câțiva ani a unui nou candidat la nemurire, protejat de Jules Lemaître, cunoscutul scriitor. Noul candidat făcuse acum 2—3 ani o vizită lui Anatole France, în vederea votului acestuia. Lui Anatole France îi plac bibelourile, obiectele de artă, de cari e plin cabinetul său de lucru.

Fiindcă vizitatorul său ca orice intelectual francez ce se respectă — pretindea că cunoaște veacul al XVI-lea, Anatole France, ca să-i facă plăcere, îi arată o pendulă din vremea aceea. Candidatul se uită la ea și strigă de-odată:

— E falsă!...

...Și ca să arate că se pricepe, începu să-i desfășure mașinăriile. De desfășurat n'a fost greu, dar a fost mai greu să dreagă pendula.

»Cunoscătorul« lăsă afacerea încurcată își luă pălăria și

— La revedere, maiestre!...

...Acum, el își pune din nou candidatura. Noroc că Anatole France nu votează acum, fiindcă e dus în Argentina. Altminteri, s'ar putea șterge pe bot cunoscătorul de antichități!...

La Bois-de-Boulogne, inserările sunt o feerie. Tot ce are Parisul mai distins vine aici, între 5—6 să respire parfumul teilor și al rochiilor de femeie. Nu e vorba de Bois-de-Boulogne în care vin Dumineca toți burghezii și săracii din Paris, ca să se preumbe ci de aceia pădure poetică din timpul săptămânii, când lucrătorii au de lucru și nu le arde să se plimbe. Pariziene elegante, în toalete de vară trec pe alei, foșnind mătașa rodiilor, coboară din automobile ca să rătăcească un ceas pe cărări și să uimească pe bieții corespondenți ai »Tribunei«, cu mlădierea corpului și distincțiunea toaletelor lor. Iar bieții corespondenți ai »Tribunei«, se abat adeseori pe cărări neumblate și află lucruri pe cari nu le știu frumoasele pariziene.

Acolo, într'un colț ascuns al pădurei, e un cimitir copleșit de bălării, în care nimeni n'a intrat de mult și de care, prea puțini au auzit. Câțiva pași departe de pădurea înflorită în care trăiește atâta viață, e locașul de veșnică odihnă al celor

Viitoarea preoșime bihoreană.

Într'un număr recent al »Tribunei« un preot din Bihor constată lucruri adevărate. Fii Bihorului, cari — cu o pregătire mai bună — se dedică carierei preoșesti, își întorc privirile dela nenorocitul pământ, care i-a crescut. În parochiile bihorene apoi — relativ mult mai slabe, decât cele din alte părți ale diecezei — ajung tot oameni cu pregătiri puține, abstracție făcând dela puținii »idealiști« cari, au preferit a lupta cu abnegațiune și în cele mai mari mizerii materiale pentru luminarea și înaintarea poporului din Bihor.

Sunt de acord cu constatările părintelui bihorean — cum se vede, unul dintre cei idealiști, — dar îmi iau voie a mai adăuga câteva tot atât de adevărate.

Răspunzând unui confrate »materialist«, fiu al Bihorului și el rătăcit în alte părți, părintele constată foarte nimerit, că pe preoții cu pregătiri mai bune nu-i îndepărtează de Bihor lipsa unui teren de activitate, din contră acest teren chiar în aceste părți e foarte vast, dată fiind starea slabă a bihorenilor pe teren politic, bisericesc, cultural, social și economic de o potrivă.

Cauza pentru care cei mai mulți bihoreni își părăsesc pământul, care i-a crescut, e fără îndoială interesul material, năzuința de a-și asigura un trai tihnit, fără a trebui așa de mult »a-și vedea de daraverile casnice și de frământările existenței«. Nu e aceasta însă unica cauză a înstrăinării lor; sunt și altele, cari nu atîrnă cătuși de puțin de voia tinerilor, și pentru cari deci nu-i putem face răspunzători numai pe ei.

Această împrejurare m'a îndemnat a face constatările dela vale:

a) De o vreme tinerii (vorbesc numai de bihoreni), cari se dedică carierei preoșesti, cu pregătiri mai bune — fie chiar numai opt clase liceale și maturitate — sunt pe ce merge tot mai puțin; și

b) dintre acești puțini, majoritatea intră în teologie cu ochii ațintiți spre parochiile »grase« din alte părți fără a se gândi la nevoile de acasă, din Bihor.

Ce e cauza acestor două împrejurări, pe cât de desavantajoase pentru românii din Bihor, pe atât de adevărate? Am zis, că răspunderea nu o putem pune numai în cărca tinerilor! Dar în a cui? E dureros, dar — credem — e și necesar să o spunem: *vina o poartă în primul rând autoritățile noastre bisericesti!* Iată cum: De când în ur-na legii lui Apponyi, învățătorii necvalificați (de aceștia sunt în Bihor foarte mulți) au rămas fără pâine, iar cei ce au absolvat pedagogia în

adormiți de mult. Poarta e încuiată. Zidul e înalt de un metru și jumătate. Privesc împrejur, — și nu văd pe nimeni. Mă agăț de cărămizi, urc sus și sar în micul cimitir. Cad pe iarbă înaltă, sălbatică. Împrejur o liniște adâncă. Plante de tot felul, în culori misterioase, au copleșit pământul, se încolăcesc, se îmbrățișează și ascund mormintele pe cari nu le-a mai văzut nimeni, de zeci de ani...

Arbori seculari, presărați din loc în loc, printre buruienile ciudate, te fac să gândești la cine știe ce locuri depărtate.

E liniște aici și singurătate. Iarba a copleșit mormintele. Ici colo răsare câte-o piatră cu literele roase... dincolo o cruce spune că la 1850 a fost îngropat acolo un copil... mai departe, o lespede păzită de-o ghiulea de tun, — și încolo... singurătate... intrare... mă trântesc pe iarbă și vișez. Printre crengile unui ștejar uriaș, tremură lumina roșcată a soarelui în amurg, și în tăcerea bizară din cimitir, ascult glasul pământului, glasul frunzelor. Și din când în când, îmi pare că răsună departe țipătul unui automobil, râsetul unei femei și un uriaș foșnet de fuste mătașoase...

Paris, 20 Iunie.

Tristan.

Boalele secrete! scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotoi“. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle 6 cor. comanda de 3 sticle cu 12 cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Buma nr. 1 (Slavonia).

cursul supletoriu de acum câțiva ani neputând face progres îndestulitor sunt în continuu în aceiași primejdie — se permite tuturor invalizilor intelectuali, să urmeze cursurile teologice.

Ni s'ar spune, poate, că deoarece preoții cu pregătiri nu se duc în Bihor, primirea acelor în teologie e necesară, pentru că parochiile slabe să nu rămână fără preot. Se pare numai că e așa! Tocmai primirea lor în teologie e cauza — cum am văzut — că pe de-o parte tinerii, cari se pot noroci pe alte cariere, nu se duc în teologie, pe de altă parte, câți se duc, se feresc de Bihor! Eu cred, că s'ar afla între tinerii din Bihor mulți conduși de adevărat idealism, cari ar sacrifica interesele materiale pe sonale pentru înaintarea poporului bihorean, dar se simt atinși în demnitatea lor a purta reverenda preoțească alături de celce nu e demn de ea!

Cu o preoțime alcătuită din semidocti primejdioși nu vom putea duce lupta de desrobire a neamului! Continuând pe aceasta cale vom ajunge, ca tinerii români să considere de înjosire purtarea reverenței pângărite de preoții-umbre, cu cari voiește să ne binecuvânteze cerul. Acesta le scopul, celor ce stau în fruntea bisericii? Dacă nu, saneze răul! Atunci vom putea cere tinerilor bihoreni, să zică: De te voi uita Bihorul... Atunci, numai atunci!

Care va fi deci viitoarea preoțime bihoreană? Atârnă dela cei din fruntea bisericii! Ori va fi ceea ce începe să se alcătuiască din elementele de prisos ale neamului, ori — în cazul înlăturării acestora — o preoțime viguroasă, compusă din fii vrednici ai neamului, care va da altă direcțiune vieții naționale din Bihor!

Lângă Beiuș în 8.21 Iunie 1909.

Al. S.
viitor preot bihorean.

Situația politică.

! După o ultimă informațiune, d. Kossuth e chemat pe mâine, Sâmbătă, în audiență la împăratul. Știrea asta înseamnă, că M. Sa tot mai are nădejde să poată ajunge la o înțelegere cu partidul independist. Pe de altă parte, călătoria dlui Kossuth la Viena, se aduce în legătură cu o nouă combinație. În Viena, toată lumea ar fi de părerea, că între împrejurările actuale iarăși coaliția ar trebui chemată la putere. Aceasta ar fi singura cale de a se găsi o soluție. De planul acesta, se zice, că n-ar fi străin nici d. Kossuth. La audiența de Sâmbătă d. Kossuth tocmai de aceia se duce ca să dezbătă cu M. Sa modalitățile unui nou guvern de coaliție. Firește, cea mai mare parte a deputaților independiști, și mai ales fracțiunea autonomiștilor, în frunte cu d. Justh nici nu vreau să mai audă de coaliție. »Neue Freie Presse« scrie în numărul său de azi, că dacă independiștii vor face rezistență și nu se va putea realiza planul unui nou guvern de coaliție, atunci probabil că are să urmeze un *regim militar*.

Atitudinea partidului independist.

Știrea despre audiența de Sâmbătă a dlui Kossuth a făcut mare senzație printre independiști. La club, aseară, a fost o fierbere neobișnuită. Din discuțiile, cari s'au urmat, se vedea, că partidul n'are deplină încredere în șeful său.

Independiștii s'au întrunit aseară la o cină comună. Deputații, cari s'au dus să-l invite pe d.

Kossuth la masă, i-au declarat acestuia, că partidul cu nici un preț nu vrea să mai rămână în coaliție. D. Kossuth le-a răspuns:

Atunci e zadarnică toată călătoria mea la Viena.

Răspunsul acesta i-a surprins pe toți deputații. Să presupune, că d. Kossuth anume se duce la Viena ca să se înțeleagă cu M. Sa cu privire la un ncu guvern de coaliție.

În timpul cinei, printre deputați circula o listă de subscrieri, prin care membrii partidului independist se legau prin cuvântul lor de onoare că nu vor renunța la banca autonomă. Când lista asta a ajuns la d. Kossuth, d-sa nu s'a putut stăpâni să nu o desaprobe pe față.

De după culise.

»Pesti Hirap«, care în timpul din urmă are informații tot mai originale și mai sigure, scrie: Fapt e, că d. Kossuth a început să se convingă despre necesitatea unei reforme electorale, care se asigure interesele și supremația poporului unguresc. Iar reforma asta singur partidul independist n-ar putea s'o facă, ci numai cu sprijinul partidelor 67-iste. Asta o știe bine d. Kossuth, și de aceea el crede, că e necesar să se susție coaliția în forma ei de astăzi, cum e și dorința M. Sale. Firește, asta ar fi numai o soluție provizorie, căci ar mai rămâne la putere numai până s'ar realiza reforma electorală. *Indată după ce s'ar realiza reforma asta, s'ar dizolva camera și s'ar orânduie alegeri noi. Iar chestia băncii ar rămâne să se dezbătă în noul parlament, care va avea cu totul altă față. Va să zică, din sânul coaliției s'ar forma acum numai un guvern de tranziție.*

După informațiile, pe cari le primim din Viena, M. Sa n-ar fi în contra unui astfel de cabinet de tranziție sub prezidenția dlui Kossuth, cu condiția însă, ca ministrul de interne, de finanțe de honvezi și ministrul a latere să fie 67-isti. Așa stau lucrurile azi. În urma acestora d. Kossuth va fi primit mâine în audiență, și poate, că se va întoarce dela Viena ca viitor ministru-președinte...

D. Justh și coaliția.

Citim azi două declarații de ale d-lui Justh, pe cari le reproducem, pentru-că ele oglindesc destul de bine părerea unei însemnate părți e partidului independist. Iată cum s'a pronunțat d. Justh în fața mai multor deputați:

»Majoritatea o are azi partidul independist, și lui trebuie să i-se dea puterea. Guvernul, care va veni, va trebui să fie curat 48-ist. Un astfel de guvern, în caz extrem, s'ar angaja să realizeze acum numai reforma electorală, fără pluralitate, pe baza votului universal. Dar asta ar trebui făcută de urgență, așa ca încă în Mai să putem avea alegeri noi. În răstimp guvernul ar avea să pregătiască proiectul băncii autonome, care să poată fi înființată până la 1911. La noile alegeri e sigur, că o să câștigăm o majoritate covârșitoare, și atunci vom îndrepta multe din greșelile de azi...»

O altă declarație interesantă a d-lui Justh publică ziarul »Alkotmány«. Aici se povestește cum d. Justh călătoria spre Seghedin cu un inim al său, cu care a avut o lungă discuție politică. La sfârșit d. Justh a spus:

Mă voi nizu din toate puterile mele să sparg blocul clericalilor și să nimicesc influința Casei naționale...

Examenul dela școala de fete din Beiuș.

Am primit în același timp două corespondențe despre examenele dela școala de fete din Beiuș. Iată pe cea dintâie.

Anul școlastic dela internatul Pavelian de fete împreunat cu școala civilă din Beiuș s'a încheiat cu examenul festiv ținut în 21 I. c. la orele 6 d. m. în spațioasă și frumoasă sală de gimnastică a gimnazului superior din loc fiind de față, în frunte cu d. dr. Florian Stan canonic și d. Coriolan Ardelean, comisar episcopesc, un număr public inteligent din loc precum și mulți dintre părinții elevelor din diferite părți.

Corul elevelor bine instruit, declamațiunile, cântările la pian și țimbală și în urmă predarea piesei teatrale cu cântări: »Nița și Florița« localizată și instruită de profesoara Elena Ghera, au dat eclatantă dovadă despre progresul făcut în arta muzicii, iar cuprinsul de un colorit pronunțat românesc, a diferitelor bucăli predate a convins pe părinții prezenți, că fiicele lor se cresc în spirit curat național românesc. — Și aceasta convingere în plăcerile generale a tălcut-o la finea examenului, d. comisar episcopesc, când în cuvinte pătrunzătoare a mulțumit corpului profesoral pentru zelul și ostenețele, cari au produs un rezultat așa îmbucurător.

În ziua următoare la 9 ore a. m. s'a oficiat în capela internatului un *Te Deum* prin rectorul Alexandru Ghera și duhovnicul internatului Ilie Stan, după care directorul școlii d. Vasile Ștefănică prin o vorbire animată exprimându-și mulțămirea pentru purtarea bună a elevelor și progresul făcut, căci din 100 de eleve, câte au frecventat în acest an școala, nici una nu a obținut nota neîndestulitoare de povește pentru viața elevelor absolvente, iar celorlalte instrucțiuni cu privire la începerea anului școlar viitor. După aceasta elevele s'au dus în clase, unde prin profesorele de clasă li s'au împărțit certificatele și premiile.

M'a impresionat finețea, bunătatea și iubirea de mamă adevărată, cu cari sunt tratate elevele din partea profesoarelor în genere, dar mai vădit m'a emoționat plecarea elevelor, cari una câte una cu testimoniul în mână și cu batista la ochi, ștergându-și părțile de lacrimi ieșeau duios din clasa doamnei profesoare Anghela Sălăgeanu-Butean, la început credeam, că poate nu sunt mulțumite cu calculii obținuți, dar numai decât m'am convins, că motivul înduioșării a fost despărțirea lor, pe două luni, de către cea mai bună, cea mai generoasă ocrotitoare a lor, profesoara de clasă.

n.—p.

Ne-am bucura din inimă de cele ce ni se vestesc în corespondența de mai sus, dacă a doua corespondență ce primim nu ne-ar prezenta examenul într-o lumină mai puțin favorabilă. Fără a avea vre-un gând rău, totuși ne credem datorii adevărului a da loc rândurilor dela vale:

E tradiție, că încheierea anului școlar se serbează cu un festival la școala română de fete cu internat din Beiuș, o serbare mai mult în onoarea părinților elevelor e aceasta, pentru a le arăta prin prestațiunile lor rezultatele obținute și în ale artei, etc. Sunt multe fete din părțile sătmărene și maramurășene, cari — *durere* — abia știu grăi în limba lor dulce, vin deci cu scopul să-și însușească o *cultură românească pe toate terenele*, nu numai în studiu, ci și în cântare, muzică! E îndoită menirea lor, întâi își fac datoria sfântă față de ele singure, iar prin educația lor înfiltrează duh românesc și în părinții rămași acasă în acele ținuturi expuse, neglijate și primejduite! Și e iminentă nevoia trezirii din letargia lor! Dar nu e pierdut totul câtă vreme părinții sunt pătrunși de datoria lor, dornici de-a sana răul prin trimiterea fetițelor la școale românești! Cu

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate

►► **Mare atelier mechanic de reparaturi.** ◀◀

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară

Cu stimă: **Falk Imre, Kolozsvár, str. Deák Ferencz nr. 30.**

drept cuvânt pot deci aștepta — și cu ei fiecare dintre noi — ca creșterea viitoarelor mame române în înțelesul cel mai strict sacru al cuvântului — să și fie *românească!*

Să reviu la festivalul din acest an. Ca de obicei, public foarte numărös mare parte părinți de-ai elevilor; sala mare a liceului tixită. Fieca e punct reușit, e cu frenesie aplaudat, imbold pentru râvnă și în viitor! Copilele dau dovezi de dibăcie! Pe scenă se ivește o fetiță, numele ei e indiferent — predând o frumoasă, duioasă romanță: »Nu m'abandona«, — ropot de aplauze, »s'auzim!»

Drăguța fetiță e marinimoasă, reapare pe scenă, și — drept răsplată aplauzelor, mai cântă: »Gyászba borult az életem...« De-ar fi trăsnit în sală, nu era efectul mai sguduitor! Pentru câțiva tineri demni sala mare deveni prea mică, ieșiră afară la aier curat...

Se impune de sine întrebarea: cine poartă vina la asemenea simptome din cale afară de triste? Cine? Conducătorii? Acei conducători, în ale căror mâni depusă e educarea fetițelor? Iși pot ei uita, fie și pentru o clipă, că aceasta educare nu poate, nu e permis să fie decât românească?! Doar ei sunt cei chemați!

Presa noastră despre Aurel Murășianu.

Doliul care a cuprins gazetăria noastră prin pierderea lui Aurel Murășianu a găsit răsunset demn aproape în toate ziarele noastre. Reproducem mai la vale câteva din aceste articole scrise cu căldură și cu judecată.

»Neamul Românesc«.

Cu Aurel Murășianu, bătrânul redactor brașovean, nu dispăre numai un om, un scriitor stăpân pe condeiu, un cunosător deplin al politiceii, un om de întreprindere și de mare stăruință, un reprezentant, pe dreptate, respectat al generației mai vechi, ci una din înfățișările gazetarului român de »dincolo«, poate mai interesantă ori mai vrednică de stimă decât cuceritoare, populară și simpatică.

»Gazeta Transilvanie«, foaia moștenită de Murășianu, dintr'o familie ai cărei membri moșteneau datorii literare și datorii de publicist politic, se deosebia hotărît de celelalte organe ale presei faților noștri din Ungaria. Și această deosebire nu se datoră redactorilor, tineri asemenea cu acei cari scriu la alte foi, în stare și ei să aibă patima luptei și să se mângâie cu vre-o glumă. Ci se datoră numai și numai lui Murășianu, care inspira articolele, le dădea tonul, le cetia și recetia, le îndrepta, le refăcea adesea, le distrugea uneori. El era, chiar de pe patul de suferință unde a zăcut multă vreme, redactorul adevărat, veghetor și plin de simțul răspunderii, al foi sale.

Ea oglindia mai puțin ființa lui sufletească, față de originalitatea căreia fusese, de sigur, când ea mai trăia, tot așa de neîndurat ca și față de originalitatea tinerilor, pe cari îi aduna lângă el, ci concepția lui Iacob și Andrei Murășianu, a lui Bariș, de care se apropia, gândindu-se la acești înaintași, numai cu cel mai mare respect. Așa fiind, redactorul »Gazetei« se simțea dator a da într'un stil măsurat, fără avânt, dar fără nesiguranțe, cetitorilor săi, cari și ei erau speciali, având aceeași evlavie față de foaie, știri cu totul sigure și absolut obiective, judecăți cumpănite, chiar dacă nu erau drepte, tablouri ale situației în care se vedea silința de a prinde de sus lucruri mari. S'a atacat caracterul oracular al »Gazetei«, care nu era nici pentru activism, nici pentru pasivism, și în multe avea aceeași atitudine ferită; dar în aceasta nu era sfială, și mai puțin frica de a intra în conflict cu procurorul și în atingere cu jurații neamului vrășmaș, ci era numai un covârșitor simț de respect față de greutatea unei probleme politice.

Locul lui Murășianu vor lua alții, căci nu cred să dispară »Gazeta« și n'ar fi bine, pentru că »dincolo«, ea e una din puținele noastre tradiții, și ce ne trebuie poate astăzi mai mult, în orice domeniu, sunt tradițiile. Dacă răposatul redactor ar fi lăsat un fiu ziarist, el ar fi condus, la rândul lui, potrivit cu normele dinastiei; poate însă că alta vreme, nervoasă, pasionată, personală, nedreaptă, revoluționară, l-ar fi stăpânit, și tatăl și-ar fi privit cu durere un moștenitor pe care nu-l putea deposeda, dar nici schimba. Nefiind acest urmaș de drept, ceilalți, deprinși a lucra de mult la »Gazeta«, vor trebui să hibzuiască bine pentru a putea uni două elemente neapărate: păstrarea caracterului special al foi, care-i îndreptățește existența, și înțelegerea pentru spiritul timpului, pe care nimeni nu se gândia să o ceară lui Murășianu, dar pe care toți o vor cere oricui altuia.

Poate că într'o direcție cultural-politică, liniștită și spornică, e viitorul »bătrânei« foi brașovene, ale cărei »bătrânețe« se pot încheia astăzi prin moartea bătrânului ei redactor.

N. Iorga.

»La Patrie« (București).

Aurel Murășianu a murit!

Privind viața acestui om, truda lui neincetată pentru poporul român, suferințele, decepțiunile sale, această viață ne apare ca o mare amărăciune. Ea capătă un caracter solemn. Ai impresia dureroasă a unui om care se ridică greu sub povara de plumb a rețelor destine. Suferința întunecă viața aproape tuturor șefilor români de peste munți, dar ea apare aici și mai izbitor, căci omul era delicat și fin, senzibil și domol, ușor de atins, vibrând la cea mai mică atingere.

Cu fața sa palidă de martir, încadrată de o barbă aproape albă, fruntea înaltă, privirea învălăită de dulceață, Murășianu era una din figurile cele mai distinse ale românilor din Ungaria. Erai surprins de contrastul dintre voința rigidă a acestui om și între eleganta firavă și suferindă a ființei sale. Se cunoștea că viața sa a fost o sforțare perpetuă și că chiar în nenorocirea sa omul acesta ar fi refuzat a se mărturisii învins. El avea conștiința de a fi la un post unde nu e îngăduit a te încovoia, unde trebuie să mori drept, într'o admirabilă mândrie.

El era la avantposturile poporului său, un popor asuprit pe nedrept. Viața sa a fost afirmațiunea continuă a superiorității asupriților peste asupritorii prin disprețul suferințelor îndurate. Toate arcurile ființei sale se ridicau în afirmațiunea voinței sale. El ar fi putut zice vrășmașilor săi: »Voi îngrămădiți împotriva mea insulta, ruiul, temnița: eu nu tremur. Sensibilitatea mea nervoasă de om suferind o slăpinesc. Nu o voi urma pe calea concesiunilor unde ea ar vrea să mă tîrască. Rămii ceia ce sunt, ceia ce vreau să fiu«.

Această afirmațiune continuă a unei voinți unice, este ceia ce face armonia frumuseții în viața lui Murășianu.

Toată viața națională a românilor de peste munți se razimă pe eroismul voluntar al capilor lor. Această viață națională în fond nu-i decât o cucerire a voinții, un act de eroism al citorva suflete mari.

»Drapelul«.

S'a dus și el. Cel mai vechiu și cel mai venerabil dintre noi. Copleșit de mizeriile, cari fac astăzi zestrea gazetăriei naționale, n'a fost cruțat de vizitele judelei de instrucție nici pe patul, de care l-a legat îndelungatul și îndărătnicul său morb. Intre condițiile grele, între cari a luptat o întreagă viață, l-a găsit și seceră nemiloasei morți, contra căreia nu mai există nici excepții și nici recurs de nulitate...

Duminecă înainte de amiază a trimis încă — fiind ultimul termen — procurorului din Tirgul-Murășului cea mai recentă amendă în bani, la care a fost condamnat, bani adunați cu mare anevoie, iar după amiază a plătit tributul implacabilelor legi ale naturii.

De un timp încoace tot de înmormintări avem parte. Nu mai țin minte de cînd am fost invitat la vre-o nuntă, la botezuri încă ajung din trei în patru ani odată, dar la înmormintări parcă suntem în permanență. Încă e proaspătă movila, care acopere osemintele unuia din marii noștri stinși înainte de vreme, cînd sunetul lugubru al clopotului ne chiamă deja în altă parte. Și aceasta merge așa înainte de un timp încoace, parcă am fi meniți a ne îngropași prezentul, cînd vedem în ce mod înfiorător ni-se răresc șirele.

Cînd nainte de aceasta cu vre-o zece ani și mai bine, era vorba, ca Aurel Murășianu, deja atunci de-

bilitat de morb, să-și caute, la îndemnul prietinelor săi, de sănătate și acești prietini mă designaseră pe mine să-l înlocuiesc în decurs de un an, timpul minimal luat în vedere, ca absolut necesar pentru de-a da prilej de recreare, cerînd eu inviațiuni relative la spiritul, în care dorește ca să fie condusă »Gazeta« în absența lui, mi-a răspuns scurt:

— Citește »Gazeta« de 60 ani și ve-i găsi spiritul, dela care nu-i permisă nici o abatere!

Iar astăzi, cînd în fața proaspătului mormînt, a-și voi să-l caracterizez în puține cuvinte, n'ași putea găsi altă definiție, decît: Citește »Gazeta« de 70 ani, ca să știi, ce a fost Aurel Murășianu!

Aproape jumătate din această lungă serie de ani în viața unui organ de publicitate, neobișnuit de lungă la noi romîni, a fost condusă »Gazeta Transilvaniei« de Dr. Aurel Murășianu, într'o continuă influențare reciprocă, așa că astăzi e greu a spune, voină a stabili individualitatea jurnalistică a celui acum apus, că întrucît a imprimat el individualitatea sa organului pe care l-a condus și întrucît organul condus a imprimat conducătorului său caracterul său specific individual. Atît de puternică și continuă a fost contopirea influențării reciproce, încît pe lângă individualitatea unitară a »Gazetei Transilvaniei« de 70 ani, Aurel Murășianu a fost »Gazeta Transilvaniei«. Două individualități nu numai nedespărțite, ci și armonice contopite.

Dr. Valeriu Braniște.

Din România.

Sosirea elevilor liceului din Ploiești în Brăila. Elevii liceului din Ploiești, împreună cu profesorii lor, au sosit Miercuri în oraș la orele 2 după masă. La gară au fost întâmpinați de profesorii și elevii liceului N. Bălcescu, din localitate, în frunte cu muzica comunală locală. Excursionistii sunt în număr de peste 200, avînd cu ei și o admirabilă fanfară, compusă numai din elevi. Dela gară cu muzica comunală și fanfara liceului, au pornit pe jos pe calea Victoriei până la liceul N. Bălcescu, unde excursionistii și-au lăsat instrumentele muzicale; apoi din piața Sf. Arhanghel s'a imbarcat în patru vagoane de tramvai și s'au îndreptat spre grădina Monument și Lacul-Sarat, pe care le-au vizitat. Poliția și primăria au luat măsuri ca toți excursionistii să fie încartirăți la hotelurile din localitate. Azi, după ce vor vizita docurile, rizeria, fabrica de curățat țez și forul, vor face o excursie la Ghecet peste Dunăre, de unde prin Brăila se vor întoarce la Galați.

Scrisori din București.

Festivalul dela »Materna«.

București, 10 Iunie 1909.

Mal depărțitor de gălăgia și vuietul asurzitor al orașului, în seara aceasta senină o pace sfîntă s'a furișat pe nesimțite în sufletul meu. Privind visător la pânza cerului înmuiată în ultramarină picurată cu scăpărătoare puncte de aur, — nu mai vedeam piepturile decoltate, nu mai auzeam foșnetul de mătasă a elitei, a boierimii adunată în aceasta serbare filantropică; și tot rece m'a lăsat accentele dulci ale molaticeii limbii franceze, românește nici nu s'a vorbit, păcate vechi boierești! Ce să zici alta!

Dar ceia ce m'a mișcat pe mine a fost dragostea ce-o arătă A. S. R. Principeasa Maria, pentru cei 10—12 copilași de 4—5 ani, adunați de pe stradele Bucureștilui, și îngrijii de institutul »Materna«. Cu câtă căldură, cu ce dragălașie, îi strîngea la sîn, le săruta frunțile rouate, le mângâie fetele blăjine, și mânele, subțiri și prăjite. Și să nu uităm, că copiii aceștia-s adesea rodul dragostii neiertate Poate tocmai pentru asta A. S. R. Principele Ferdinand, scria în nisip cu teaca sabiei diferite semne strâmbînd din nas, lăsă privirea în pămînt într'un zimbet ironic de sarcasm.

Dar Principeasa în extasul fericirii de duioasă și gingașă mamă sărut mereu-mereu, pe copilași, din care poate vremea să crească elemente folositoare societății și neamului. A. S. R. le sop-

Schuber Lajos

vopsitorie de primul rang și atelier de curățit hainele de mătase și fire de lână, cu putere de aburi

Szabadka, Beresényi-u. 314.

Primește vopsirea și curățirea de *haină bărbătești și femeiești, uniforme, perdele de dantele și tunis, umbrele, broderii. Dantele* vopses: coafom gustului celui mai rafinat, după modele. Primesc curățirea de materii de mobile atât în casă, cât și afară de casă. *Mănuși de glassé și rocort de piele* se vopsesc elegant. — Hainele de doliu se vopsesc în decurs de 24 ore. — Comandele poștale se execută prompt și conștiințios

ste ceva la urechi, copiii serioși pare că ar
și ei presimțirea că n'au nici tată nici
mamă, răspund, scânteindu-le ochii ca niște pi-
duri de păcură, și Principesa aproba din nou:
...
Pe urmă o dă pe nemțește: *Ich bitte...*
Și un general își frânge șalele făcându-i
voia.

Ca un coștăc, și totodată semn îmbucurător
și dăm dialogul, de care se vorbește dăunăzi aci
în București. Pe un bulevard A. S. R. Princesa
Elisaveta, se întâlnește cu fetița cutărui boier. Ea
ia că e mai cuviincios să înceapă franțuzește
conversația cu Principesa. Dar româncă neaoșă
preîntîmpină:

— *Nu draga mea! nu draga mea, nu așa,
nuim în țară românească, ne-am născut tot în
țară: părinții ni-s români, să vorbim deci ro-
mânește de aci înainte, căci se cuvine*

De altfel societatea Materna se știe că-i lau-
dabila instituție a M. S. R. ginei Elisabeta. E fe-
nic un popor când are o mamă așa de dulce și
de frumoasă care se coboară din lumea ideală, a fru-
mosului, din sferele strălucitoare ale visurilor și
gîndurilor în mijlocul celor lipsiți de vederea
soarelui, îi îmbărbătează cu cuvinte, le mîngăie
pe fețele și părul, și atunci orbii, cred, că trece
printre ei o Vergură curată. Și ea mai presus de
toate îi ajută și cu banul schimbându-le căminul
lor întunecat într-o »Vatră Luminosă».

Iată o regină, care înțelege ce va să zică de-
mocrația adevărată. Cu așa suflete mari câte state
se pot lauda în șirul regilor?

Spovedaniile unui om de azi.

Note.

»Superficial» și »pedant». Pentru pedant superficial
însemnează omul acela care pentru noi cei simpli
pare un stilist vioiu, spiritual și mai ales, limpede. Iar
»pedant», sincer s'o mărturisim, e un adjectiv care
nu supără de loc pe cel cărui îi e adresat, fiindcă
presupune cultură și profunzime.

O fată s'a aruncat înaintea trenului. S'a făcut mult
sgomot în jurul morței nefericitei. De ce s'a sinucis?
Cîteva zile, o altă fată s'a aruncat înaintea trenului în
acelaș loc și alta a fost împiedicată, la timp. Ce ție
și cu spiritul de imitație! Înția moartă a făcut sgom-
ot. Celelalte însă, au părut banale, afectate. Cînd
vor pricepe imitatorii că a fi urmașul — voit ori ne-
voit — al unui artist original, însemnează să riști a
fi banal și afectat?

Doi poeți joacă biliard. Unul din ei e decadent,
cellalt nu e. Decadentul își bate joc de poeții cari nu
caută noi subiecte:

— Nu vi-s'a urît să cîntați acelaș amor etern, acelaș
amurg, aceleași flori și aceleaș stele? Cînd veți cînta
elemente noi?

Poetul »de moda vechiă», se opri din joc:
— De cîtă vreme jucăm noi cu trei bile la biliard
și nu ni-se urăște? Cu aceleaș trei bile eterne, dragul
meu, un jucător prost poate să compromită biliardul,
și tot cu ele, un maestru poate uimi o lume...

Bătrînii sunt înțelepții vieții. Ei ne învață ce să facem
și sunt nemulțumiți în totdeauna de faptele noastre.
Li-se pare că suntem prea nebunatoci, că știm prea
puține lucruri, că nu credem în Dumnezeu. Și poate
au dreptate. Cu trupurile lor obosite, cu anii lor mulți
și cu sufletele lor stoarse, — ce-ar putea să ne ceară,
deci virtute? Nu-i vom certa nici pe ei și nici pe
copiii cari cred că regii mîncă numai prăjituri.

Cum ne schimbă vîrsta! Cînd eram de cincisprezece
ani, economiseam ban cu ban și ca o supremă volup-
tate, mă duceam la bărbier, să mă mîngăie cu bri-
tău. Astăzi, de cîte ori calc pragul unui bărbier, rog
pe Dumnezeu să mă facă femeie.

Cine știe cîte din plăcerile de azi, nu-mi vor părea
bizare mîine! Și nu știu dacă într'adevăr mîine, sau
chiar azi am fost mai înțelept!...

Trebuie ori nu, să se căsătorească un artist ori o
artistă? Și dacă se însoară, e mai bine să ia o ne-
vastă artistă, ori neartistă? O doamnă spunea că cine
e artist, trebuie să-și ia de soț un neartist, care să-l
înțeleagă, să-i sufere capriciile și să-l iubească precum
un tată ori o mamă își iubește copilul. O domni-
șoară credea că un suflet de artist nu poate să fie
mulțumit în tovărășia altuia, »burghez». Și ciudat:
doamna era artistă, măritată cu un om cum se cade,
dar neartist și părea că suferă din această pricină...

Iar domnișoara care cere »artist pentru artist», e ar-
tistă și dînsa, dar în curînd se va mărita cu un foarte
onorabil om de afaceri.

... Se adeverește înc'odată ce etern e banalul ade-
văr: una gîndim și alta spunem! Neg.

Din Străinătate.

Chestia Cretana Se anunță din Viena: Cer-
curile diplomatice consideră chestiunea cretană
ca foarte critică. Marile puteri au făcut cunoscut
Porții că conform promisiunilor date cretanilor,
ele sunt nevoite să și retragă trupele la 27 Iunie
st. n.

Se anunță din Paris că ambasadorul turc a
fost înștiințat, să comunice guvernului francez
punctele de vedere ale Porții în chestia Cretei.
Turcia nu va renunța la st pînărea Cretei. În
acelaș fel au fost înștiințați și ambasadorii turci
din Roma, Londra și Petersburg.

Raporturile ruso-italiene. Se anunță din
Roma: Camera, în ședința de dimineață a discu-
tat budgetul afacerilor străine. D. Tittoni pro-
testează cu vioiciune în contra atacurilor îndrep-
tate de către socialistul Morgari în contra țaru-
lui și zice: Dacă țarul va veni în Italia dînsul
va fi oaspetele nostru agreat și îl vom primi și
saluta ca pe șeful unui stat amic. În această
privință declar în numele guvernului, că nu primim
somațiuni și nu ne temem de amenințări
(Aplauze). Camera ridică în urmă ședința.

După amiazi camera urmînd discuțiunea bud-
getului externelor, d. Tittoni declară că din De-
cemvrie raporturile Italiei cu Rusia și programul
politic al ei în orientul european au rămas ne-
schimbate; a relevat excelențele raporturi cu na-
țiunile amice Anglia și Franța și nesticata soli-
daritate a triplei alianțe.

Politica noastră de alianțe este pretutindeni
apreciată în străinătate ca un element de pace și
în Italia este criticată numai de persoanele cari
își dau silința de a sugera aliaților și amicilor
noștri neîncredere, bănuieli și gelozii pe cari nu
le au. În ce privește armamentele noastre toată
lumea înțelege trebuința lor; numai în Italia s'a
afirmat că ele ar putea să ofenseze pe cineva.
Ele nu sunt în treptate împotriva nimănu deoarece
noi urmărăm o politică de pace și stăruim cu
t rîe într'ansa. Tripla alianță nu a fost prelungită
în mod anticipat; aceasta nu s'ar putea provoca
decît prin temeri și îndoiele cari nu există. Sta-
tele aliate sunt inspirate de cea mai mare încre-
dere reciprocă.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 25 Iunie n. 1909.

— **Limba ungiurească în predarea
religiei.** Ministru Apponyi, a trimes, precum
anunțasem, un ordin circular către primare su-
perioritățile școalelor confesionale, prin care
dispune ca cursurile de religie în clasele su-
perioare să se țină numai în ungiurește.
I. P. S. Sa mitropolitul Meșianu a protestat
în contra acestei volnice dispozițiuni și a
interzis preoților să se conformeze. Mini-
strul a adresat acum mitropolitului Meșianu
o adresă, prin care-i face cunoscut că-și
menține dispozițiunea și-l invită ca atât
dînsul cât și preoții să se conformeze or-
dinului dat.

Dispozițiunea ministrului ilegală, jighește
volnic autonomia noastră bisericească, ea
deci nu va fi respectată.

— **Vizita arhiducelui Francisc Ferdi-
nand în România.** D. general de divizie Gri-
gore Crăiniceanu, șeful statului major general al
armatei, și d. maior Grigorescu, din ministerul
de război, au fost atașați pe lângă persoana A.
S. I. și R. arhiducelui moștenitor al Austriei, pe
tot timpul șederei sale în țară.

— **Examenul de cvalificație învățăto-
rească la institutul pedagogic din Caransebeș**
s'au început Luni cu lucrările scripturistice, ad-

miși fiind 17 aspiranți, și anume 9 absolvenți ai
cursului IV din ăstan, 2 corigenți și 6 absolvenți
de mai nainte, cari acum s'au prezentat la exa-
men. Comisari sunt din partea consistoriului Dr.
V. Braniște, din partea guvernului Dr. I. Siegescu
Examenul oral va avea loc Marți în 16/29 Iunie.

— **Oprirea studenților noștri de a
merge în România.** Din Cluj ni-se con-
firmă știrea că rectorul a dat un ucaz în
care în baza unui decret al ministrului de
culte amenință cu »urmări grave» pe cei
ce ar lua parte la cursurile de vară din
Văleni. Tot în acelaș ucaz interzice și par-
ticiparea studenților la congresul din Iași.

— **A 50-a aniversară dela înființarea
universității din Iași.** Marele colegiu univer-
sitar din Iași a fost convocat pentru Vineri orele
5, după masă, pentru a discuta chestia sărbăto-
rirei jubileului de 50 de ani al universității din
Iași, care va avea loc în Octomvrie 1910. D. Dr.
Bogdan, rectorul universității ține să se dea o
deosebită importanță acestei aniversări, serbân-
du-se cu un fast deosebit. În acest scop se
vor invita reprezentanți ai tuturor universităților
din Europa, se va alcătui un album comemora-
tiv, care va cuprinde fotografiile și biografiile tu-
turor profesorilor dela înființare și până azi, cum
și o descriere amănunțită a activității acestei fa-
cultăți.

— **Comemorarea lui Eminescu.** Un comi-
tet din București a lansat următorul Apel: În
ziua de 16 Iunie se împlinesc 20 ani dela moar-
tea tragică a marelui nostru poet. M. Eminescu.

Făcînd parte din generațiunile care în prima
linie au datoriat de a slăvi amintirea neuitată a
genialului lor educator literar și cultural, ne-am
alcătuit într'un comitet de acțiune pentru come-
morarea tristei zile scumpe românilor întregi și
pentru înălțarea în Capitală a unei mărețe statui
întru pomenirea vrednică a maestrului.

Imprejurarea că elevii școalelor, chemați a săr-
bători și ei amintirea lui Eminescu, nu ar putea
lua parte la serbări acum la finele anului școlar,
iar lumea intelectuală părăsește zilnic Capitala,
ne vedem nevoiți să amănăm pentru toamnă fes-
tivalul pe care îl plănuisem pentru ziua morței
poetului.

Admiratorii maestrului sunt însă rugați să
bine-voiască a lua parte în semn de pietate la
depunerea unei cununi pe mormântul poetului
din cimitirul Bella, în ziua de Duminică 14 Iunie,
orele 8 și jum. dimineața cînd vom pleca cu
toții dela liceul Lazăr, Bulevardul Elisabeta.

Mai departe comitetul nostru, va căuta să facă
toate pregătirile spre a se pune în înțelegere cu
fruntașii vieții noastre culturale sub ocrotirea
cărora se cuvine să pornească mișcarea pentru
înălțarea statuiei lui Eminescu.

D. Anghel, G. Arghirescu profesor. C. Banu
profesor, D. Constantinescu directorul liceului
Matei-Basarab, G. Coșbuc, M. Dumitrescu direc-
torul liceului Lazăr, St. O. Iosif, P. Mihăileanu
profesor, G. Murnu, profesor, Chibici Răvneanu,
M. Sadoveanu, C. Sandu-Aldea, I. Scurtu, pro-
fesor, I. Slavici, O. Spaethe, Artur Stavri, C.
Storck, St. Pop profesor.

— **Examen de farmacie.** Ni se scrie din
Cluj, că d. *Nicolae Chiș* student român la uni-
versitatea de-acolo, și-a luat în zilele acestea di-
ploma de farmacist.

— **Succesul unor mici românași.** Ni-se
scrie din Periamos, că Luni la concertul aranjat
acolo de superioritatea claustrului romano-catolic
frații Feier, băieții dlui Feier notar în Șein (co-
mitatul Cenad) au stors admirația publicului și
au secerat un ropot de aplauze prin debutul lor
cu vioara. Ei, la etatea lor de 8, 10 și 12 ani,
au executat piese destul de grele, ca: Bloch,
Beethoven, Danela, etc. Micuții artiști au captivat
auditorul care îi aplauda și după sfîrșitul con-
certului. Sfătuim însă pe micuții artiști să nu-și
uite nici de cel mai sincer prieten al românului:
doina românească.

— **Un premiu de meseriaș.** Dimitrie Berariu,
agitul tînăr zidar membru activ al reuniunii de cîn-
tări din Lugoj din frageda copilărie, scrie »Drapelul»,
a fost premiat din partea comitetului parochial cu
premiul »Nedelcu» de 1000 cor. destinat anul acesta
pentru un tînăr meseriaș din Lugoj.

— **Iustin Ardeleanu pentru Kossuth Lajos.** Iustin Ardeleanu a fost odinioară redactorul unui ziar românesc, al revistei umoristice »Vulturul«. Acuma ziarele ungurești povestesc următoarea întâmplare a lui. Scena se petrece în Oradea-mare, la un birt. Un moșier Donát József critică și înjură pe Kossuth. Ardeleanu fiind de față, sare indignat și protestează. O ceartă se iscă și la sfârșit rezultă o provocare. Moșierul cere 60 de zile timp de a se deprinde cu arma. Martorii lui Ardeleanu declară în sfârșit că nu se va bate cu defaimatorul lui Kossuth, dar îl va da judecării. Mare e bucuria în presa ungurească pentru acest suflet câștigat pentru ideea ungurească. Întrebăm însă dacă e adevărat că vulturul de odinioară s'ar fi îmblânzit.

— **Secția »Tășnad« a »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român«** în 12 Iulie st. n. își va ține a III-a adunare cercuală în comuna Hotoan cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării cercuale. 2. Prelegerea populară despre »Insemnătatea și scopurile Asociațiunii« ținută prin d. Grigorie Pop protopop (Unimăt). 3. Raportul secretarului despre activitatea despărțământului în anul expirat. 4. Inscrisura de membri noi, și încasarea taxelor de membri. 5. Raportul casierului despre starea materială a despărțământului. 6. Alegerea unui membru în comitet. 7. Eventuale propuneri. 8. Închiderea ședinței. Tășnad, la 24 VI st. n. 1909. *Dr. Coriolan Steer*, secretarul desp., *Demetriu Coroian*, directorul desp.

— **Conferința unui român la Paris.** D. Gh. Ionescu-Brăila, medic veterinar român, a avut deosebită cinste să țină dăunăzi la marea instituțiune economico-sociale din Paris »Le musée social«, o substanțială conferință asupra »Regimului agrar și cooperativele țărănești în România«. D-sa a trecut în revistă evoluțiunea economiei noastre naționale, enumerând reformele efectuate de guvernul liberal. Președintele acestui muzeu, care are de scop să pună gratuit la dispoziția publicului, informații și consultații, documente, modele, planuri, statute, etc. instituțiilor și organizațiilor sociale care au de obiect și scop ameliorarea situației materiale și morale a muncitorimii a felicitat pe eminentul conferențiar pentru interesanta și documentata sa expunere, mai ales că Franța nu era pusă tocmai bine în curent cu problema agrară din România.

— **Post de notar comunal.** Ni se scrie: Protopretorele din Antalfalva (comit. Torontal) Zsross Imre a scris concurs pentru ocuparea postului de notar devenit vacant în comuna curat românească Uzdin Ozora. Reflectanții trebuie să și însinueze recursurile până în 7 Iulie a. c. Alegerea va fi în 12 Iulie a. c. Ar fi de dorit, ca la postul acesta, care e unul dintre cele mai bune în comitat, să recurgă și notari români și să se pună în conțelegere cu fruntașii din comună. — E trist și de condamnat, că fruntașii comunei până acuma nu se interesează de alegerea aceasta, și așa ne va ajunge rușinea, ca într'o comună curat românească să fie ales mai bine zis denuțit vr'un slujbaș impus de cei dela comitat, fără ca comuna să și valideze drepturile sale garantate în legi. Dacă nu ne respectăm noi însuși drepturile noastre, nici să nu așteptăm, ca altii să le respecte. Cu toată stima: *Dr. Pavel Obădeanu* avocat.

— **Accident grav.** Un accident grav s'a întâmplat ieri în fabrica de vagoane din Arad. Lucrătoarea Ana Tuđor din Micălaca a fost apucată de o mașină dinamică cauzându-i grave arsuri și zguduire de creeri. La strigătele desperate a alergat un lucrător care numai cu grele sforțări a putut-o scăpa de-a nu fi duminată. În stare de leșin ea a fost transportată la spital, dar nu va scăpa cu viață. Ancheta făcută la fața locului a aflat vinovat pe șeful conducător al fabricii, care nu a oprit funcționarea mașinei dinamice atunci când acolo se făceau reparații.

— **Profesori bestiali.** Intreg orașul Kremnitz (Körmöczbánya) nu vorbește decât despre scandalul întâmplat la școala ungurească de fete de acolo. De ani de zile orgiile cele mai mari se petrec între pereții acelei școale, fără ca să se fi știut despre acestea în oraș. Primarul orașului în urma unui denunț făcut de tatăl unei fetițe a făcut o anchetă care a dovedit, că atât directorul cât ginerele lui, profesor la același institut au violat în 14 cazuri pudoarea unor nevinovate fetițe între 12 și 14 ani. Acești mizerabili erau spaima institutului. Iată ce-a declarat o tinăra profesoară de acolo către corespondentul lui »Pesti Napló«:

»De ce sentimente eram cuprinsă când întram în odaia directorului, numai Dumnezeu știe. Și acum gândindu-mă numai la a cele momente mă cuprinde groaza și greața.« Profesorul se află de prezent în sanatoriu simulând boala de nervi. Este curios că medicii tocmai acum l-au aflat bolnav când decurge ancheta și direcțiunea care a suferit ca în 5 ani de zile să nefericească a'ătea suflete nevinovate.

— **Cum se prind hoții.** Cetim într'un ziar din București următoarele:

La magazinul de coloniale al d-lui Ion Ionescu, din str. I. C. Brătianu, din fața primăriei se întâmplase de mai multă vreme, regulat furturi de mărfuri. Hoțul sau hoții furau din preferință din mărfurile expuse mai la îndemina consumatorilor. D. Ionescu, patronul prăvăliei, a spionat de multă vreme cu speranță de a putea descoperi pe îndrăznețul hoț, dar cu toată atențiunea sa, hoțul nu putea fi prins spre marea desnădejde a comerciantului, care bănuia ca el nu poate fi decât unul dintre clienții prăvăliei sale.

În cele din urmă d. Ionescu observă că hoțul avea o adevărată slăbiciune de a fura săculeții cu smochine. La această descoperire d. Ionescu combină imediat o cursă ingenioasă. D-sa așază într'o seară mai multe săculețe cu smochine unul peste altul avind grija să le lege între ele cu sfoară, lăsând între săculețul de asupra, care era mai la îndemână, și cel următor o bucată de sfoară mai lungă.

Planul dlui Ionescu izbucni de minune, căci a doua zi dimineața când prăvălia era plină de mușterii se strecură printre ei și hoțul atit de mult căutat. El, minat de slăbiciunea ce o avea și pe care o observase stăpînul magazinului, se apropie de sacii cu smochine și șterpele pe cel mai la îndemână. Când însă pungașul dădu să plece crezînd că era neobservat, sacii cu smochine, cari precum am spus erau legați între ei, s'au rostogolit cu un șgomot puternic, peste celelalte mărfuri. Stăpînul prăvăliei se năpusti asupra hoțului care, însă, avu timpul să iasă din prăvălie și se făcu nevăzut. Cu toate acestea el a fost arestat, mai târziu de către comisarul Nae Ștefănescu. Îndrăznețul hoț se numește Ștefan Manole.

El a mărturisit furturile și după ce i-s'au încheiat actele de darea lui în judecată a fost înaintat parchetului.

x **Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra prăvăliei de gramofone a lui Francisc Schubert din Becicherecul mare (Nagybecskerek).** Catalog de prețuri gratis și franco.

x **In drogueria lui Dubiniewicz Oszkár** din Cluj (Kolozsvar), str. Deák Ferencz nr. 8 se poate căpăta *chiag* litr. 3 cor., *aparate de fotografii* dela 8—200 cor., *Petrol-China* cel mai bun mijloc contra nătreței și căderii părului și căunțirii Preț 1-20 cor.

x **Certificat.** Lewisch Robert, arhitect, de altare în Szombathely a făcut pe seama bisericii rom. cat. din Ujpecs un altar principal al Trinității. Altarul este d'o distinsă frumusețe, d'o executare și stil artistic, aurit bogat, pe lângă asta l'a socotit în preț foarte moderat. Așa, că pe numitul sculptor îl recomand în chipul cel mai călduros preanonratei preoțimii pentru executarea lucrurilor bisericesti.

Dat în Ujpecs, 1 Iulie 1908, **Tokody Ödön** preot.

Ultime informațiuni.

— Prin telefon dela corespondentul nostru. —

M. Sa nu a chemat pe nici un om politic ungar.

Viena, 25 Iunie la orele 4 p. m.

Până în clipa aceasta nici o nouă chemare a vre-unui om politic ungar la M. Sa împăratul nu s'a făcut. Nici d. Kossuth nici d. Lukács nu au fost invitați la audiența la împăratul.

O convorbire cu d. Lukács.

Viena, 25 Iunie.

»Neue Freie Presse« de azi publică o convorbire cu d. Lukács. Întrebat dacă este exact că acțiunea lui a luat sfârșit, d. Lukács a răspuns, că *aceasta nu este exact*. Acțiunea lui a suferit numai o mică întreprupere și se va sfârși numai în clipa în care încercările de-a consolida coaliția vor fi izbutit. În caz că ele nu vor reuși, misiunea se va începe.

Tabăra băncii ungare crește.

Budapeta, 25 Iunie.

Astăzi deputatul Holló Lajos a făcut dlui Kossuth o vizită. Cercurile prietenilor lui susțin că Holló și Kossuth au constatat că încercările de a restabili coaliția nu s'au izbutit. Dintre membrii partidului kossuthian 130 de deputați au declarat că aderă la acțiunea dlor Justh, Holló și Batthyány încât tabăra celor cari sunt pentru banca națională ungară crește neconținut.

Economie.

Tîrgul de bucate din Arad.

20 Iunie 1909

S'au vândut azi:

grâu 400 mm.	15-80—
cucuruz 400 mm.	7-40—
secară	10—
ovăs	8-40—
orz	8-20—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50

Bursa de mărfuri și efecte din Budapeta.

Budapeta, 20 Iunie 1909

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jumătate:

Grâu pe Iunie 1909	27.16—27.17
Secară pe Oct.	20.40—20.42
Cucuruz pe Iulie	15.50—15.52
Cucuruz nou Mai	14.18—14.20
Ovăs pe Oct.	15.76—15.78
Rapiță pe Aug.	28.70—28.90

Redactor responsabil **Constantin Savu.**

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și com.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizice și dietetice, 1 oră și jum. depărtare de Viena în regiune romanțică și sănătoasă. Posta și Telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Specialități de haine proțești și bărbătești.

IOSIF DRAGAN

atelier de croitorie engleză
.. pentru domni ..

Oradea-mare - Nagyvárad

Nagy Sándor - u. 1.
(Lângă prăvălia Cziller).

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a on. inteligențe românești din Oradea-mare, com. Bihorului și din comitatele vecine. Executare elegantă, conform gustului și după modele. Specialități de material englez, scoțian, de Reichenberg și din țară. Condițiuni de plătere favorabile, după modul din străinătate. În provincie la dorință — — merg personal. — —

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1908. 7 Iunie.	ACTIV	1909. 30 Maiu. 6 Iunie.
128201264	90347264 Reserva metalică Aur 87394163	121694025
1809427	37854000 " Trate Aur 34187500	121581663
66802725	Argint și diverse monete	1473357
7789000	Portofoliu Român și Străin	1484034
17381049	*) Impr. contra ef. publice 12290350	57656670
11999699	" " " " in cont curent 16606409	58770681
15550233	Fonduri publice	29451187
3230621	Efectele fondului de rezervă	28896759
5948032	" " " " amortisarea imob. și material	11999825
690449	Imobili	15190531
762020	Mobilier și Mașini de Imprimerie	15190531
105424254	Cheltueli de Administrație	3161621
—	Deposite libere	3161621
4839562	" " " " & provizoria	5972802
25741755	Compturi curinți	5973835
396170190	Compturi de valori	704850
12000000		704933
24850121		796479
3664810		107448190
248525170		106901990
—		—
1605835		10291728
—		29718272
105424254		11482511
396170190		28213492
	PASIV	395559537
	Capital	395171120
	Fond de rezervă	12000000
	Fondul amortisării imobilelor și material	12000000
	Bilete de Bancă în circulație	26650782
	Profituri și pierderi	26650782
	Dobânzi și beneficii diverse	3923808
	Compturi curinți	3923808
	" " " " & provizoria	243816180
	Deposite de retras	243896020
		—
		1720577
		1798520
		—
		—
		107448190
		106901990
		395559537
		395171120

Socoptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mii de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative)
 pentru dame și domni, inventate sub numele Zénith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceea ce eră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai stimei e veritabil, dacă e provărat cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria :

DEUTSCH IZIDOR

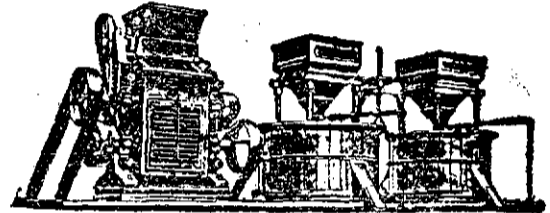
magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

Martin Droszt

lemnărie de mori și edificii.

Biserica-Alhă, (Fehértemplom) str. Petöfi nr. 63.

Se recomandă pentru lucrări de mori și de edificii cari cad în bransa lui, d. e.

Construcție și reconstrucție de mori de apă, aburi și cu motor, mori înalte, semi înalte și plane, mai departe tot felul de montări complete de curățit, mașini de cernut și mașini automate pentru amestecarea făinei etc. se săvârșesc prompt și corespunzător tuturor împrejurărilor.

Se primesc tot felul de mașini usate pentru renovare și reconstrucție. Tot asemenea se primesc lucrări de construcțiuni, aranjarea locuințelor, a prăvăliilor, biurourilor și școlilor cu prețuri favorabile.

La dorință trimite desemnuri de plan și proiect de buget.

Este foarte importantă

pentru bolnavi și reconvașenți folosirea excelentului întăritor de mușchi și oase

pesmetul nutritiv Tropon (Tropon Nähr-Zwieback)

pregătit din albuș de ou. —

— Se află de vânzare la: —

FRIEDRICH SCHIEB Sibiu — Nagyszeben

— Elisabethgasse Nr. 12. —

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efulnesc imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entenqasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

E o noutate de senzație

Măngălăul meu patentat

care face revoluție în menagi și devine indispensabil în orice casă. Inmanuarea lui e simplă și ușoară, încât îl poate inmanua fără oboseală și o fetiță de 14 ani.

Măngălăul meu nu rupe rufe, se lucrează cu el curat și frumos.

Il expedează inventatorul

KELEMEN MÁRTON

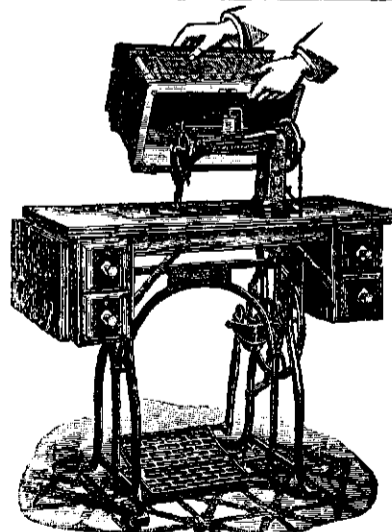
strungar artistic

— Györ, Andrassy-ut 24. —

Catalog gratuit și porto-franco.

pentru menagere!

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distinsă în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

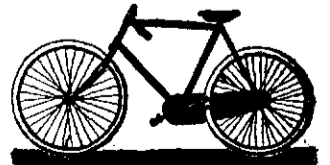
Fondat la 1880.

Reinhold ZOLLER

măestru mecanic FEHÉRTEPLOM Schillergasse 8. lângă „Burg“.

Isi recomandă on. public din loc și provincie marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete.

Ține în deposit cele mai bune biciclete noi, mașini decusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singurătice de mașini și biciclete.

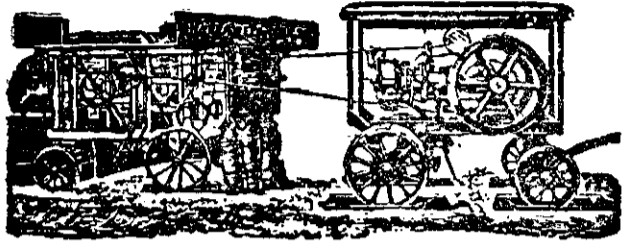
— Prețuri moderate, serviciu prompt. —

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

© © Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. © ©

Recomandă motoare mânate cu ulei brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articoli tehnici, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație

de mări pentru măcinat. - Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit — și francat. —

DROGUERIE.

Dubiniewicz Oszkár

— comerciant de articole medicale, chimice și parfumeri. —

Kolozsvar, str. Deak-Ferencz nr. 8.

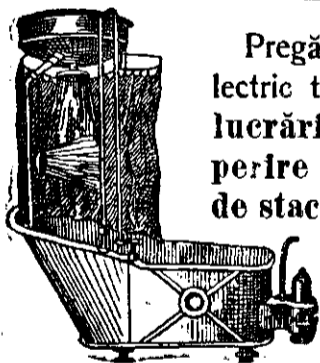
Chiag litr. 3 cor.

Aparate de fotografiat și tot ce se ține de ele, hârtii și articole chimice, Aparate dela 8—200 cor.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra mătreței a căderii părului și cărunțirii. Prețul Cor. 1-20.

Makkay József, tinichigiu

Prăvălia: Bocskay-ter 1 Cluj-Kolozsvar Atelier: Pap-utca 30.

Pregătește în atelierul său cu motor electric tot felul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumșetări, acoperire de bisericii și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru înfrumșetări precum și pentru firme, căzi de scaldat în toată forma. —

Telefon 807.

Cel dintâlu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir — Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

Din pietri de mormânt magazina se afla în Kolozsvar, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:

Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatok.

Fritsch & Connert

Atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
„ „ „ „ „ „ „ „ . . .	K 11.—
„ „ „ „ „ „ „ „ pt. dame cu bumbi . . .	K 10.50
„ „ „ „ „ „ „ „ „ cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela . . .	K 3.—

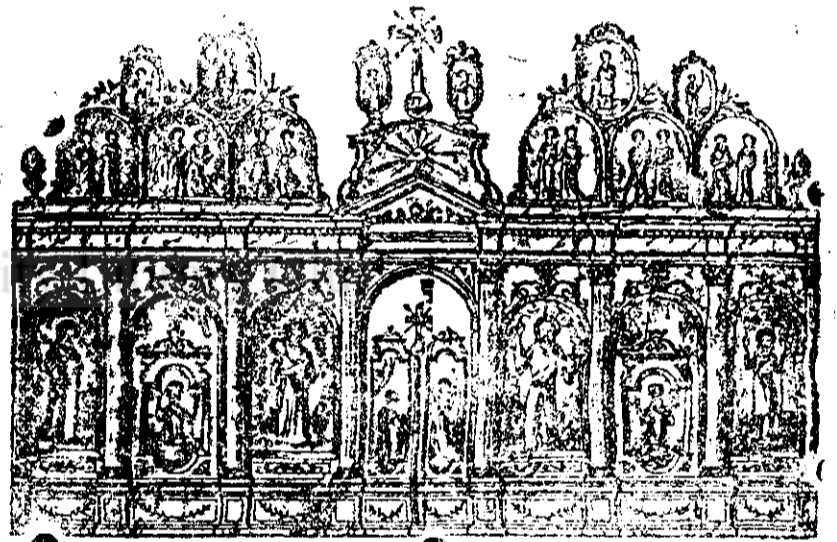
Material de I-a clasă.

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

Lewisch Robert

sculptor și arhitect de altare

Szombathely.

Face tot felul de mobilier de biserică, așa ca:

Iconostase și altare — statui de piatră și lemn — amvoane și scaune de spovedanie — sicriul Domnului, grota Mariei de Lour — cristelnițe, icoane de stațiune — sculptură în relief sau pictură — străni — pictură de biserică și altare.

Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorează.

Preț-curent, proiect de budget și planuri gratis. Dacă sunt chemat pentru examinarea lucrului, mă duc ori-unde pe cheltuiala mea proprie.

HEINRICH KLEVERKAUS

fabrică de salamă și cârnațarii cu instalație electrică

Brașov - Brassó, Hirschergasse 6.

Expedierea zilnică cu poșta și trenul la toate stațiunile din țară și străinătate.

Cârnați proaspeți de 2-ori pe zi de Paris, sardelle, maieși, cârnaței, cârnați de Frankfurt și Braunschweig, etc. —

Preț-curent gratis și franco.

Expediază pe lângă rambursă și unsoare de porc de prima calitate în vase de 5 kg. cu prețul de zi la oricare stațiune poștală. Revanzătorii primesc rabat.

